

Số: 03/2023/QĐST-VDS

Lâm Hà, ngày 04 tháng 5 năm 2023.

QUYẾT ĐỊNH
SƠ THẨM GIẢI QUYẾT VIỆC DÂN SỰ
V/v: Tuyên bố một người mất năng lực hành vi dân sự

TÒA ÁN NHÂN DÂN HUYỆN LÂM HÀ, TỈNH LÂM ĐỒNG

Thành phần giải quyết việc dân sự gồm có:

Thẩm phán- Chủ tọa phiên họp: Ông Trần Minh Huân.

Thư ký phiên họp: Bà Đàm Thị Thu Duyệt - Thư ký Tòa án nhân dân huyện Lâm Hà, tỉnh Lâm Đồng.

Đại diện Viện kiểm sát nhân dân huyện Lâm Hà, tỉnh Lâm Đồng tham gia phiên họp: Bà Nguyễn Thị Vân Anh - Kiểm sát viên.

Ngày 04 tháng 5 năm 2023, tại trụ sở Tòa án nhân dân huyện Lâm Hà, tỉnh Lâm Đồng mở phiên họp sơ thẩm công khai giải quyết việc dân sự thụ lý số: 41/2023/TLST-VDS ngày 21 tháng 02 năm 2023 về “Yêu cầu tuyên bố một người mất năng lực hành vi dân sự” theo Quyết định mở phiên họp số 02/2023/QĐST-VDS ngày 21 tháng 4 năm 2023, gồm những người tham gia tố tụng sau đây:

Người yêu cầu giải quyết việc dân sự:

Bà Đinh Thị M, sinh năm 1958; nơi ĐKKHKT và nơi cư trú: Thôn Tân L, xã Tân V, huyện Lâm Hà, tỉnh Lâm Đồng “có mặt”.

Người có quyền lợi, nghĩa vụ liên quan:

- Anh Đinh Văn T, sinh năm 1990; địa chỉ: Thôn Phúc L, xã Ph, huyện Lâm Hà, tỉnh Lâm Đồng “vắng mặt”.

- Anh Đinh Văn P, sinh năm 1984; địa chỉ: Thôn Tân L, xã Tân V, huyện Lâm Hà, tỉnh Lâm Đồng “vắng mặt”.

- Anh Đinh Văn H, sinh năm 1981; địa chỉ: Thôn Q, xã Tuy L, huyện Mỹ Đ, Thành phố Hà Nội “vắng mặt”.

- Anh Đinh Văn H, sinh năm 1978; địa chỉ: Buôn Đ, xã KR, huyện Lăk, tỉnh Đăk Lăk “vắng mặt”.

NỘI DUNG VIỆC DÂN SỰ:

Theo đơn yêu cầu và bản tự khai người yêu cầu là bà Đinh Thị M trình bày: Bà xây dựng gia đình với ông Đinh Văn Th (ông Th chết vào năm 2002). Quá trình chung sống giữa bà và ông Th sinh được 05 người con trong đó có chị Đinh Thị H, sinh năm 1987, từ khi sinh ra là người khỏe mạnh, thể chất và trí não phát triển

bình thường, vẫn đi học đến lớp 5. Khoảng năm 2000, chị Hòa bắt đầu có những biểu hiện bất thường về cảm xúc như trầm cảm ở mức độ nhẹ, hay lo lắng, sợ tiếp xúc với người khác, ít giao tiếp. Thời gian về sau, tình trạng bệnh ngày càng nặng hơn, xuất hiện các biểu hiện hoang tưởng, luôn suy nghĩ có người chửi mắng mình, nửa đêm bỏ ra vườn ngồi, có lần nhảy xuống ao. Gia đình đã đưa chị Hòa đi khám tại Bệnh viện Tâm thần TW2 và Trung tâm phòng chống bệnh xã hội tỉnh Lâm Đồng được chẩn đoán bệnh tâm thần phân liệt thể paranoid (Mã ICD-10:F 20.0). Hiện nay, chị Hòa không có khả năng tự sinh hoạt, lao động; mọi sinh hoạt hàng ngày của chị Hòa đều do bà Mỹ chăm lo, quản lý.

Vì vậy, bà đề nghị Tòa án tuyên bố chị Đinh Thị H là người mất năng lực hành vi dân sự để làm thủ tục phân chia di sản thừa kế; đồng thời, chỉ định bà là người giám hộ của chị Hòa.

Người có quyền lợi nghĩa vụ liên quan gồm các anh chị em ruột của chị Đinh Thị H là anh Đinh Văn T, anh Đinh Văn H, anh Đinh Văn P và anh Đinh Văn H đều có ý kiến đề nghị Tòa án tuyên bố chị Hòa mất năng lực hành vi dân sự và thống nhất cử bà Đinh Thị M là người giám hộ cho chị Hòa.

Đại diện Viện kiểm sát nhân dân huyện Lâm Hà tham gia phiên họp phát biểu ý kiến về việc tuân theo pháp luật của những người tiến hành tố tụng, người tham gia tố tụng trong quá trình giải quyết vụ án kể từ khi thụ lý cho đến khi mở phiên họp là đúng trình tự pháp luật. Về nội dung: Đề nghị chấp nhận yêu cầu của bà Đinh Thị M, tuyên bố chị Đinh Thị H mất năng lực hành vi dân sự và chỉ định bà Đinh Thị M là người giám hộ của chị Đinh Thị H.

Về chi phí tố tụng: Bà Đinh Thị M phải chịu khoản tiền chi phí giám định pháp y tâm thần.

Lệ phí giải quyết việc dân sự: Đề nghị miễn tiền lệ phí việc dân sự sơ thẩm cho bà Đinh Thị M vì bà đã trên 60 tuổi.

NHẬN ĐỊNH CỦA TÒA ÁN:

Sau khi nghiên cứu các tài liệu, chứng cứ có trong hồ sơ việc dân sự được thẩm tra tại phiên họp; ý kiến của đương sự và đại diện Viện kiểm sát tại phiên họp, Tòa án nhân dân huyện Lâm Hà, tỉnh Lâm Đồng nhận định:

[1] Về tố tụng: tại phiên họp những người có quyền lợi và nghĩa vụ liên quan anh Tuyên, anh Phòng, anh Hoàng và anh Hải vắng mặt và đều có đơn đề nghị giải quyết vắng mặt nên căn cứ khoản 3 Điều 367 Bộ luật Tố tụng dân sự Tòa án tiến hành phiên họp theo thủ tục chung.

[2] về thẩm quyền: Bà Đinh Thị M có đơn yêu cầu Tòa án tuyên bố con ruột là chị Đinh Thị H, sinh năm 1987 mất năng lực hành vi dân sự. Chị Đinh Thị H cư trú tại xã Tân Văn, huyện Lâm Hà, vì vậy Tòa án nhân dân huyện Lâm Hà thụ lý yêu cầu của bà Đinh Thị M là đúng quy định tại Điều 27, Điều 39 Bộ luật Tố tụng dân sự.

[3] Về nội dung yêu cầu: Xét thấy, quá trình chung sống giữa bà Mỹ và ông Thông sinh được 05 người con trong đó có chị Đinh Thị H, từ khi sinh ra cho đến khi học lớp 5 vẫn bình thường. Đến khoảng năm 2000, chị Hòa bắt đầu có những

biểu hiện bất thường về cảm xúc như trầm cảm, hay lo lắng, sợ tiếp xúc với người khác, ít giao tiếp, thời gian về sau, tình trạng bệnh ngày càng nặng hơn. Gia đình đã đưa chị Hòa đi khám tại Trung tâm phòng chống bệnh xã hội tỉnh Lâm Đồng được chẩn đoán bệnh tâm thần phân liệt thể paranoid (Mã ICD-10:F 20.0). Hiện nay, chị Hòa không có khả năng tự sinh hoạt, lao động; mọi sinh hoạt hàng ngày của chị Hòa đều do bà Mỹ chăm sóc. Để làm thủ tục phân chia di sản thừa kế bà Đinh Thị M là mẹ ruột của chị Đinh Thị H yêu cầu Tòa án tuyên bố chị Hòa là người mất năng lực hành vi dân sự, đồng thời, yêu cầu Tòa án chỉ định bà Mỹ là người giám hộ cho chị Hòa, các anh chị em ruột của chị Hòa đều thống nhất đề nghị Tòa án giải quyết theo yêu cầu của bà Mỹ.

Quá trình giải quyết việc dân sự. Tòa án đã tiến hành trưng cầu giám định tâm thần pháp y đối với chị Đinh Thị H. Tại bản kết luận giám định pháp y tâm thần số 69/KLGD ngày 12/4/2023 của Trung tâm Pháp y Tâm thần khu vực Tây Nguyên đã kết luận: Về y học: Hiện tại đang sự bị bệnh: *Tâm thần phân liệt (F20-ICD10*. Về khả năng nhận thức và khả năng điều khiển hành vi: *Mất khả năng nhận thức và điều khiển hành vi*.

Theo quy định tại khoản 1 Điều 22 của Bộ luật Dân sự năm 2015 thì: “*khi một người bị bệnh tâm thần mà không thể nhận thức, làm chủ được hành vi thì theo yêu cầu của người có quyền, lợi ích liên quan hoặc của cơ quan, tổ chức hữu quan, Tòa án ra quyết định tuyên bố người này là người mất năng lực hành vi dân sự trên cơ sở giám định pháp y tâm thần*”. Do đó, căn cứ trên cơ sở kết luận giám định pháp y tâm thần thì việc bà Đinh Thị M yêu cầu Tòa án tuyên bố chị Hòa là người mất năng lực hành vi dân sự, đồng thời, yêu cầu Tòa án chỉ định bà Mỹ là người giám hộ cho chị Hòa là có căn cứ để chấp nhận.

[4] Về lệ phí việc dân sự: Bà Đinh Thị M phải chịu lệ phí giải quyết việc dân sự theo quy định của pháp luật. Tuy nhiên, bà Mỹ hiện nay đã trên 60 tuổi, thuộc trường hợp người cao tuổi và có đơn đề nghị miễn tiền lệ phí nên miễn toàn bộ tiền lệ phí giải quyết việc dân sự cho bà Mỹ.

[5] Về chi phí tố tụng: Bà Đinh Thị M phải chịu 11.000.000đ tiền chi phí giám định pháp y tâm thần, bà Mỹ đã nộp đủ và được quyết toán xong.

[6] Về quyền kháng cáo: Người yêu cầu, những người có quyền lợi, nghĩa vụ liên quan có quyền kháng cáo theo quy định của pháp luật.

Vì các lẽ trên,

QUYẾT ĐỊNH:

Căn cứ khoản 1 Điều 27, Điều 39, các Điều 149, 361, khoản 3 Điều 367, 370, 371, 372, 376 và Điều 378 của Bộ luật Tố tụng dân sự;

Căn cứ Điều 22, Điều 53 của Bộ luật Dân sự;

Căn cứ Nghị quyết số 326/UBTVQH 14 ngày 30 tháng 12 năm 2016 của Ủy ban Thường vụ Quốc hội quy định về mức thu, miễn, giảm, thu, nộp, quản lý và sử dụng án phí và lệ phí Tòa án.

1. Chấp nhận yêu cầu của bà Đinh Thị M về việc yêu cầu tuyên bố chị Đinh Thị H là người mất năng lực hành vi dân sự.

Tuyên bố: Chị Đinh Thị H, sinh năm 1987; nơi đăng ký hộ khẩu thường trú tại: Thôn Tân Lin, xã Tân Văn, huyện Lâm Hà, tỉnh Lâm Đồng là người mất năng lực hành vi dân sự.

2. Chỉ định bà Đinh Thị M, sinh năm 1958; nơi ĐKKHKT và nơi cư trú: Thôn Tân Lin, xã Tân Văn, huyện Lâm Hà, tỉnh Lâm Đồng là người giám hộ của chị Đinh Thị H.

3. Lệ phí sơ thẩm giải quyết việc dân sự: Bà Đinh Thị M được miễn lệ phí giải quyết việc dân sự. Hoàn trả cho bà Đinh Thị M 300.000đ tiền tạm ứng lệ phí giải quyết việc dân sự theo biên lai thu tiền tạm ứng án phí, lệ phí tòa án số 0012477 ngày 21/02/2023 Của Chi cục Thi hành án dân sự huyện Lâm Hà.

4. Về chi phí tố tụng: Bà Đinh Thị M phải chịu 11.000.000đ tiền chi phí giám định pháp y tâm thần, bà Mỹ đã nộp đủ và được quyết toán xong.

5. Quyền kháng cáo: Người yêu cầu có mặt tại phiên họp có quyền kháng cáo quyết định giải quyết việc dân sự trong thời hạn 10 ngày kể từ ngày Tòa án ra quyết định. Riêng những người có quyền lợi nghĩa vụ liên quan vắng mặt tại phiên họp có quyền kháng cáo quyết định giải quyết việc dân sự trong thời hạn 10 ngày kể từ ngày nhận được quyết định hoặc kể từ ngày được thông báo, niêm yết.

Viện kiểm sát cùng cấp có quyền kháng nghị quyết định giải quyết việc dân sự trong thời hạn 10 ngày kể từ ngày Tòa án ra quyết định. Viện kiểm sát nhân dân cấp trên trực tiếp có quyền kháng nghị trong thời hạn 15 ngày kể từ ngày Tòa án ra quyết định.

Nơi nhận:

- VKSND huyện Lâm Hà;
- Chi cục THADS huyện Lâm Hà;
- UNND xã Tân Văn, huyện Lâm Hà;
- Các đương sự;
- Lưu hồ sơ việc.

THẨM PHÁN- CHỦ TỌA PHIÊN HỌP

Trần Minh Huân

